అచ్చి బతుకు

మధురాంతకం దొరసామి

"ఏం? ఎండిపోతున్నావు లచ్చీ?" రామ్మూర్తి అరుగుపైన కూర్చుంటూ ప్రశ్నించాడు.

"ఏం ఎండిపోతే పోనీ, ఎవ రున్నద్దరించడానికి...యీ జన్మం."

"ఏం? నీకేం లోటు?"

"కూడేయ్యడం లేదా? గుడ్డ యివ్వడం లేదా యేం నీకీ యింటిలో లోటు అంటవేమో బాబాయ్!... తిండికేం బాబు కుక్కకూడా నాలుగిండ్లకాడ నాలుగు కడులు తింటది. నేం తినలేదని యెవరికేం? నా బతుక్కు నాకే ఏవగింపు పుడుతోంది బాబూ! ఒక కుక్కతో సమానం నా బతుకు"...మేఘావృతమైన ఆకసంలా నల్లబడ్డముఖం... దీర్ఘ నిశ్వాసాలతో అగాధ బాధామయమైన గతచరిత్ర ఘోషిస్తున్నట్టు ఆమె కన్నులేవో అవలోకిస్తూన్నాయ్. కంటిలోనుండి రెండు కన్నీటి బిందువులు ఆమె చెక్కిళ్ళపై జారిపోయినయ్! 'ఎందుకు ప్రశ్నించి నట్టీవిడను' అని తనలో తనే బాధపడ్డాడు రామ్మూర్తి.

* * *

పదిహేనేండ్లకు పూర్వం - యీ కుగ్రామంలోనే తాను తన తాతగారింట్లో పెరిగాడు రామ్మూర్తి. తాను తిరుపతిలో చదివే రోజుల్లో తన ఊళ్ళో జరిగినట్టు తాను విన్న వార్త యిది:

గ్రామానికి సమీపంలోగల సెలయేటిలో చలము తీసి నీళ్ళు బిందెలకు చల్లుకొనిపోయేది ఆ వూరి నారీమణులకు పరిపాటి. ఆ యేటి తీరాన ఓ వటవృక్షం! దారిలో నాల్గు వడ్డె వాళ్ళ యిళ్ళు. ఆ ఇళ్ళలో కిష్టాయ్ ఆ వీ వడ్డె వాడు, బాగా బలిసిన శరీరం, పొట్టివాడు. నూనూగు మీసాలతో నూత్న యౌవనంతో అలరారుతూ నీళ్ళు తెచ్చుకొనే కన్నెపడుచుల వైపు వేళాకోళంగా చూచేవాడు. లచ్చిమా గడుసుది. ఒకనాడేదో కిష్టాయ్ తన్నుగూర్చి వేళాకోళంగా మాట్లాడితే తుబుక్కున మీద ఉమ్మేసింది. కాని నయం. కిష్టాయి పైన పడలేదు. మరో దినం కిష్టాయ్ కాళ్ళదాకా సైకిలు కట్టు కట్టుకొని నోట్లో బీడి పెట్టుకొని వీధంటే తిరుగుతూన్నాడు.

ఆ కాలం పంచాయితీ బోర్డులు, మునిసిపాలిటీలు లేని రోజులు. కిష్టాయ్ సైకిలు కట్టుకు వదలిన సుంగే వీథిలో దుమ్ము తుడిచిపెడుతూండేది ఆ కుగ్రామంలో.

అన్నం తిని కంచం కడిగి రాత్రి ఏడున్నరప్పుడు వీధిలో పారబోసింది లచ్చిమి. దురదృష్టవశాత్తు ఆ సమయానికి అలా పోతూవున్న కిష్టాయ్ మీదే పడింది ఆ నీరు. కిష్టాయి హుంకరించాడు. 'నీ పొగరుమోతుతనం ఇలా వుందా? ఏం చేస్తానో చూడు' అన్నట్టు గుడ్లురిమి చూచి మరిలే వెళ్ళాడు.

జరిగిందానికి నొక్కుమొగంతో లోనికి వెళ్ళింది లచ్చిమి. క్షమాపణ చెప్పడానికి మనస్కరించలేదు. "పొగురుమోతు ముండాకొడుక్కు తగినట్టే జరిగింది. కానీ, తానేమీ కావాలని పోయలేదు కదా? యింతకు యీ యేలకే యీడికెక్కడేం పనంట." గొణుక్కున్నది లచ్చిమి.

మర్నాడు యమునానదిలో నీరు తెచ్చుకునే గొల్లభామల్లాగా వయ్యారంతో వరుసలు వరుసలుగా బిందెలతో ఆ సెలయేటినుండి నీరు తెస్తున్నారు ఆ వూరి నారీమణులు.

కిష్టాయ్ అమాంతం వరుసలో మధ్యగా పోతూన్న లచ్చి నోరు ఒక చేత్తో నొక్కిపట్టి వేరొక చేత్తో ఎడాపెడా రెండు చెంపలూ వాయించాడు. తలపైనున్న బిందె దొర్లి ధణ్ ధణ్ మని శబ్దం చేసు

కుంటూ దొర్లుకుంటూ పోయింది. రాక్షసుడిలాంటి కిష్టాయిమొండు అటులటు [illegible] చేస్తాడు. వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూ లచ్చి [illegible] బిందెతో యిల్లు చేరుకుంది.

తెగించిన కిష్టాయి పెద్దమనుష్యుల పంచాయితీకి లొంగకుండా కొన్నాళ్లు అజ్ఞాతంగా ఉండి, తప్పించుకున్నాడు.

ఆ నోటా ఆ నోటా ఈ వార్త లచ్చి బంధువర్గానికంతకీ చేరింది. "అసలు యేమీ లేందే కిష్టాయి లచ్చి నెందుకు కొట్టాడూ అంట - ఎన్నాళ్ళ సంబంధమో, ఇది - అబ్బే, యెదిగిన పిల్లకు సిగ్గులే" అన్నారు బంధువులు.

"ఎవడు పెళ్ళాడతాడు యీ సిగ్గు విడిచినదాన్ని. యేం సంబంధం లేంది ఈ దెబ్బలెలా తగిల్తాయి" అని విరుక్కుంటున్నారు ఊరి పెద్దలు.

ముసలితండ్రి తల యెత్తలేకపోయాడు. లచ్చి లోలోపలే కుమిలి పోయింది.

"ముని మంత్రమ్ము యిడంగ వేల యిడెబో మార్తాండు రమ్మని నే గోరగ నేల" అని విలపించిన కుంతీ కుమారిలా నేనెందుకు నీళ్ళు చల్లాల. అప్పుడే ఆడెందుకు అడపోతో 'ఉండాల...యిదంతా నా రాత" అని వెక్కి వెక్కి యేడ్చింది లచ్చి.

అప్పటికి లచ్చి పుష్పవతి అయి మూడేండ్లు కావస్తూంది.

లచ్చి అనే మాటకు ప్రత్యక్ష లక్ష్మి! లచ్చి రూపురేఖా విలాస-ంలో శ్రీ మహాలక్ష్మియే! విచ్చివిరి పొంగులు వారే నవయౌవనం... రంగులు వారే తనూసోయగం— అమాయకత్వంతో-చదువు సంధ్యలు లేని ఏసగా మాట్లాడే ఆ మాటల తీరు, చూస్తూంటే ముచ్చటేసేది.

అతను సెలవుల్లో ఊరు వచ్చినప్పుడల్లా అమాయకంగా తనతో మాటాడేది-లచ్చి.

మరుసటి సంవత్సరం వేసవి సెలవులప్పుడు ఊరికి వచ్చినప్పుడు ఒక వింత వార్త విన్నాడతను. అది

స్టేట్ బాంక్ ఆఫ్ మైసూర్

[స్టేట్ బాంక్ ఆఫ్ ఇండియాకు సహకార సంస్థ]

(ప్రత్యేక నిబంధనలతో ఇండియాలో స్థాపించ బడినది)

ముఖ్యకార్యాలయము	కేంద్ర కార్యాలయము : ఎవెన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు_9.
మద్రాసు బ్రాంచి :	337 ఎన్. ఎస్. సి. బోస్ రోడ్, మద్రాసు.
బొంబాయి బ్రాంచి :	24/26 దలాల్ వీధి, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

స్వదేశ, విదేశ సంబంధమైన అన్ని బాంకింగ్ వ్యాపారములూ చేయబడును.

సేవింగ్స్ బాంక్ ఎకౌంట్లలో 3% వడ్డీ; చెక్కులద్వారా డబ్బు తీసుకోవొచ్చును.

బాంక్ ముఖ్య కార్యాలయంలోనూ, మైసూరు, మద్రాసు బ్రాంచీలలోనూ సేఫ్‌లాకర్ ఏర్పాట్లు సరసమైన రేట్లలో చేయబడినవి.

ఏమిటంటే లచ్చిమికి వివాహం అయింది అని.

వివాహమంటూ అయితే అయింది గాని—అందులో వింత ఏమీ లేదు. వివాహం యెవరితో అయింది? లచ్చిమి బతుకు ఎలా పరిణమించింది అన్నదే వింత.

పళ్ళూడు గలిగిన ఒక కుమార్తె కలవాడు, భార్య చనిపోయినవాడు అయిన ఆ పెండ్లికొడుక్కి దాదాపు ఏభై ఐదేళ్ళుంటాయి. నోటిలో పళ్లు వాటంతటవే వూడిపోగా మాటలాడేటప్పుడు తొస్సబోకుండా ఉండటానికి బంగారు పళ్ళు కట్టుకొన్నాడు. ఆ మహాశయుని నేను పెళ్ళాడను పొమ్మో అంటూంటే ఇన్ని అనవాగులకు అలవాలమైన నీకు యింతకంటే మంచి మొగుడు దొరకడని, మూడు ముళ్లు పడకపోతే యింకా తన చిన్న కూతుళ్ళ గతేమిటి? లచ్చి తండ్రి లచ్చిమికి ఆ వృద్ధుడితో పెండ్లి చేసేశాడు.

నిండు జవ్వని, వలపుబాటలో అనురాగపు మోటారులో పయనించాలని ఆకాంక్షించే లచ్చి ఆడుసు గుండంలాంటి తన పెనిమిటితో ఏ బాటల్లో యెలా పయనిస్తుంది?

అత్తగారింటికి పోకడ, పుట్టి అమ్మగారింటికి రాకడ పక్షం రోజుల్లోనే ముగిసిపోయినై!

అంగుళగల కారణాలే పో కొన్ని కొన్ని అస్పష్టంగా, కొన్ని కొన్ని స్పష్టంగానూ [illegible] లచ్చి.

[illegible]

కల్లే అనుకుంటారు ప్రజలు. తనకు లోకమంటే యేమిటో తెలియరాక అమాయకంగా యెవరితో మాటాడినా ఏవేవో గుసగుసలు-వికవికలు-పకపకలు వినిపించి తల బ్రద్దలు కొట్టుకొన్నంత పని అయి ఏకాంతంగా కూర్చుని యేడ్చుకునేది లచ్చిమి.

తనకు తెలిసినంత మట్టుకు లచ్చిమి జవ్వనం సహారా యెడారిలో నాటిన సజీవమైన మొలక! మరి యింకా చెప్పాలంటే ఆమె జవ్వనం అడవి గాచిన వెన్నెల. తన కౌగిలి నిచ్చే లేదా? పొంగులు వారే యవ్వనం-నిండారే సొగసు- [illegible] లచ్చిమిది.

[illegible]

జీవితంలో
సౌందర్యం అనుభవించడం
కుసేగ
పరిశోధించుడు
సుకుమార సుగంధ పరిమళ ద్రవ్యంలోనే
*
కుసేగా
మ్యాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ పెర్‌ఫ్యూమర్స్
అడయారు : మద్రాసు-20

అన్నం పొంగు వస్తూంది. మండే కొద్దీ పొంగు అధికమై పొంగినదంతా పోయిపోతుంది. అలాగే జీవితంలో ఒకటి రెండు తప్పటడుగులు వేసినా లచ్చి వేసివుండవచ్చు. లేకనూపోవచ్చు! ఒకవేళ తప్పటడుగులు వేసినా ఆ వేయడానికి వయస్సే కారణమై వుండవచ్చు.

ప్రకృతి సిద్ధంగా ప్రభవించే శక్తులను జీవితంలో సమూలంగా తుడిచి పెట్టడం ఎవరితరం? అయినా అణచి పెట్టాల్సిన తరుణంలో జీవితం అంటే నరకంలా భాసిస్తూంది!

శరీరంలో శక్తి కలిగి పనిలోటు రానన్నినాళ్లు అన్నదమ్ములు, నాన్న, అమ్మ అందరూ ఆదరిస్తారు. అది లేని నాడు శాపనార్థాలు! "యీ యిండమాకు చెడబుట్టిందే - మొగుడితో కాపురం చేయకుండా లోపల నోళ్ళలో పడుతున్నాదే" అని తిడతారు.

తాను పనిచేస్తూ తన రెక్కల కష్టంతో మగాళ్ళతోపాటు సేద్యం నాద్యం చేస్తూండే లచ్మిని యీ ప్రశ్నించినవారు ఆమె జీవితంలో ఎవరూ లేరేమో? అందుకే అట్టడుగున దాగిన, వగలతోడి పొగలు, సెగలతో ఆమె ముఖమండలం అంత నల్లబడింది. కన్నులు దుఃఖాశ్రువులతో నిండాయి. నిట్టూర్పు నిగిడ్చింది!

* * *

"బాబాయ్! ప్రొద్దోయింది. భోజనానికి లేచిరారూ?" అని తన అన్నకూతురు వీధిలోనుంచి పిలిచిన పిలుపుకు ఉలిక్కిపడి రామ్మూర్తి ఆలోచనలకు ఫుల్‌స్టాప్ పెట్టాడు.

తప్పక

'క్రౌన్' అండ్ 'సన్'

శ్రేష్ఠమైన

అల్యూమినం పాత్రలనే ఉపయోగించండి

"క్రౌన్", "సన్" బ్రాండు వస్తువులు—ప్రత్యేకముగా శుద్ధి చేయబడిన కల్తీలేని అల్యూమినంలో తయారైనవి. మానవారోగ్యమునకు యీ అల్యూమినం వస్తువుల వాడకంవల్ల ఏ హానియు కలుగదని, యివి హామీ నిచ్చును.

"క్రౌన్", "సన్" బ్రాండులు—అల్యూమినం వస్తువుల వుత్పత్తిని భారతదేశములో మొట్టమొదటగా ప్రారంభించిన వారియొక్క కౌశల్యము, అనుభవములకు గౌరవస్థానము నిచ్చునట్టివి.

"క్రౌన్" "సన్" బ్రాండు వస్తువులు—కోట్లాదిగా, అనేక సంవత్సరాలుగా వాడుకలోనుండి ఉపయోగించువారికి పూర్తిగా తృప్తినిచ్చుచున్నవి. ఇవి అందముగా, మన్నికతో, సులభోపయోగకరముగా నుండును. దయచేసి-తక్కువరకపు లోహముతో తయారగు యితర బ్రాండు వస్తువులకు తీసుకోకండి.

జీవన్‌లాల్ (1929) లిమిటెడ్.,

"క్రౌన్" బ్రాండు అల్యూమినం పాత్రల ఉత్పత్తిదారులు, మరియు, అన్ని రకముల అల్యూమినం వస్తువులను సరఫరా చేయువారు.

127, మింటుస్ట్రీటు, మద్రాసు-1.

ది మైసూర్ ప్రీమియర్ మెటల్ ఫేక్టరీ.,

"సన్" బ్రాండు అల్యూమినం, ఇత్తడి, స్టెయిన్‌లెస్ పాత్రలను తయారుచేయువారు.

124, మింటుస్ట్రీటు, మద్రాసు-1.